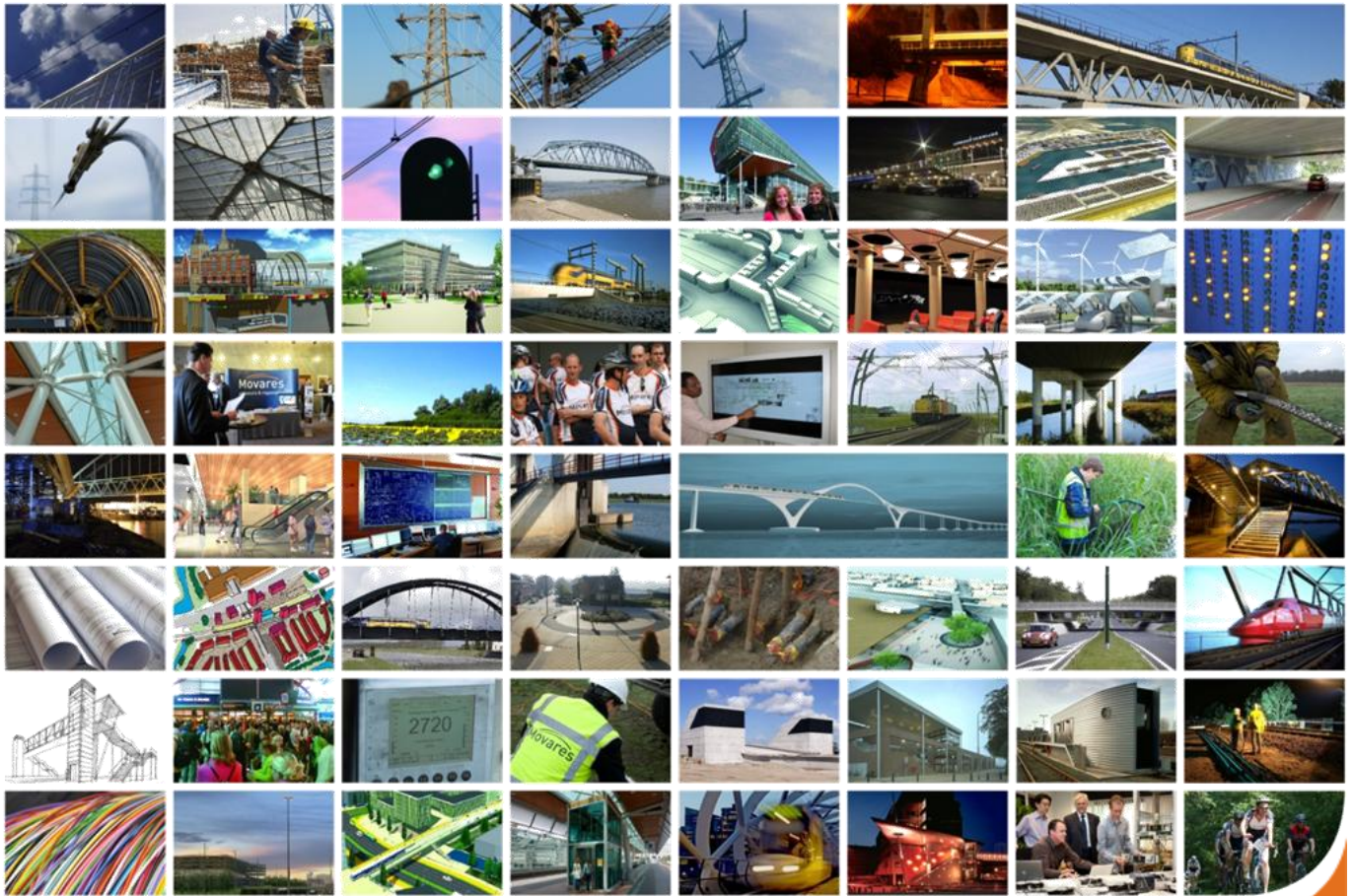

Herinrichting Amsterdam Westhaven: quickscan ecologie

effecten op beschermd soorten en gebieden

28 november 2017- Versie 3.0

Autorisatieblad

Herinrichting Amsterdam Westhaven: quickscan ecologie

effecten op beschermde soorten en gebieden

	Naam	Akkoord	Datum
Opgesteld door	Gaag, DO van der	√	28-11-2017
Gecontroleerd door	Kooij, CA van der	√	28-11-2017
Vrijgegeven door	Poel, J. van der	√	28-11-2017

Op dit autorisatieblad ontbreken de handtekeningen wegens de digitale verwerking van ons vrijgaveproces. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Versie historie

Versie	Naam	Datum	Korte toelichting
1.0	Dolf van der Gaag	13-10-2017	Eerste versie
2.0	Dolf van der Gaag	10-11-2017	Tweede versie
3.0	Dolf van der Gaag	28-11-2017	Derde versie, inleiding aangepast

Inhoudsopgave

1 Inleiding	2
1.1 Aanleiding	2
1.2 Wettelijk kader	2
1.3 Doel	2
2 Methode	4
2.1 Beschermd gebied	4
2.2 Beschermd soort	4
3 Locatie en activiteiten	6
3.1 Locatie	6
3.2 Activiteiten	8
4 Beschermd gebied	9
4.1 Aanwezigheid beschermd gebied	9
4.2 Effecten op beschermd gebied	11
5 Beschermd soort	12
5.1 Planten	12
5.2 Vogels	13
5.3 Grondgebonden zoogdieren	15
5.4 Vleermuizen	16
5.5 Reptielen	18
5.6 Amfibieën	18
5.7 Vissen	19
5.8 Ongewervelden	20
5.9 Samenvatting	21
6 Conclusies	22
6.1 Beschermd gebied	22
6.2 Beschermd soort	22
7 Bronnen	25
Bijlage I	Wet en regelgeving
	26
Wet natuurbescherming (WN)	26
Beleid provincies	30
Colofon	32

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Zowel het reizigers- als het goederenvervoer over het spoor zal naar verwachting de komende jaren fors groeien. Om de groei op het spoor in goede banen te leiden moet het Nederlandse spoornetwerk worden verbeterd.

Door het Kabinet is in 2010 de Voorkeursbeslissing over het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS) genomen. Dit programma heeft als ambitie dat op de drukste trajecten in de brede Randstad, waaronder vanuit Amsterdam, meer treinen gaan rijden. Op een aantal trajecten moeten 6 intercity's en 6 sprinters per uur kunnen gaan rijden. Met deze frequentie kunnen reizigers 'spoorboekloos' gaan reizen. Naast deze frequentieverhoging van het reizigersverkeer dient het goederenvervoer via toekomstvaste routes geaccommodeerd te worden.

Bij de PHS treindienst neemt de vraag naar opstel- en servicecapaciteit in Amsterdam toe. Hiertoe zal ook het opstelterrein Westhaven de komende jaren worden aangepast voor het opstellen van extra reizigerstreinen.

De capaciteitsvraag vanuit PHS voor het opstellen en servicen van reizigersmaterieel in Amsterdam is vastgesteld op 180 bakeenheden in 2028. Het terrein aan de Nieuwe Hemweg in Amsterdam, gelegen naast het bestaande goederenemplacement Westhaven, is de beoogde locatie voor het realiseren van deze opstelcapaciteit.

Een andere ontwikkeling is dat de huidige overweg Kabelweg wordt opgeheven. Ter vervanging van deze spoor kruising wordt een nieuwe onderdoorgang gerealiseerd. Door het opheffen van de overweg is een derde spoor mogelijk tussen de kruising met de A10 en de transformatorweg aansluiting (over een lengte van ongeveer 740 meter), in het vervolg genoemd: zuidoostelijk deel, waarmee invulling gegeven kan worden aan de gevraagde functionaliteiten van het reizigers- en goederen opstel terrein.

Deze ongelijkvloerse kruising Kabelweg alsmede dit derde spoor wordt planologisch ingepast met een bestemmingsplan.

Bij een dergelijke ruimtelijke ontwikkeling is het vanuit natuurwetgeving van belang om na te gaan of de werkzaamheden mogelijk effect hebben op beschermde natuurwaarden. Er is in 2016 door Ekoza een ecologische quickscan uitgevoerd voor het emplacement. Movares is gevraagd om dit onderzoek uit te breiden met het deel ten zuidoosten van het emplacement tot de aansluiting op het hoofdspoor.

1.2 Wettelijk kader

Het volgende wettelijk kader is gehanteerd:

- Wet natuurbescherming (beschermde soorten en beschermde gebieden);
- Provinciaal beleid, beschermde gebieden die vallen onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en vervangt de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet. Zie voor uitleg over het wettelijk kader bijlage 1.

1.3 Doel

Het doel van de voorliggende quickscan is toetsing van de voorgenomen ingreep aan het wettelijk kader ten aanzien van natuur en het updaten en uitbreiden van uitgevoerde onderzoeken uit 2016. Voorliggende rapportage betreft een quickscan waarmee een goede eerste indruk over de natuurwaarden in het onderzoeksgebied wordt verkregen. Er wordt duidelijkheid gegeven over eventuele vervolgstappen: is er aanvullend veldonderzoek nodig en is het nodig om een ontheffing of vergunning aan te vragen. Indien nodig wordt aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen of te verzachten (mitigerende maatregelen).

De quickscan behandelt de volgende vragen:

- Komen ter plaatse en in de omgeving van de geplande werkzaamheden beschermde soorten voor?
- Wat is het effect van het project op de beschermde soorten?
- Bevinden zich in de omgeving van de geplande werkzaamheden beschermde gebieden?
- Wat is het effect van het project op de beschermde gebieden?
- Is er eventueel aanvullend onderzoek nodig?
- Is er een ontheffing/vergunning nodig in het kader van de natuurwetgeving?

2 Methode

Voor de quickscan ecologie zijn de volgende werkzaamheden verricht:

- Beschrijving locatie en voorgenomen activiteiten (hfdst 3);
- Beschrijving nabijgelegen beschermde gebieden en effectbepaling van de voorgenomen ingreep op deze gebieden (hfdst 4);
- Bureaustudie, oriënterend veldbezoek, effectbepaling en vaststellen vervolgstappen ten aanzien van beschermde soorten. Deze stappen zijn per soortgroep doorlopen (hfdst 5);
- Opstellen conclusies (hfdst 6).

Hieronder wordt de gehanteerde methode voor de beschermde gebieden en beschermde soorten besproken:

2.1 Beschermde gebieden

Er is een bureauonderzoek naar beschermde gebieden uitgevoerd. Dit betreft Natura-2000 gebieden (beschermde door de Wet natuurbescherming) en gebieden behorende tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (provinciaal beleid).

Voor de effectbepaling is naast ruimtebeslag op beschermd gebied, ook gekeken naar mogelijke indirecte effecten als gevolg van bijvoorbeeld verstoring door geluid of licht. Bij Natura 2000-gebieden is tevens gekeken naar 'externe werking'. Hierbij wordt naar indirecte effecten gekeken op beschermde gebieden in de omgeving van het plangebied, ook als er geen sprake is van ruimtebeslag. Op basis van de effectbepaling is aangegeven welke vervolgstappen nodig zijn. Hierbij wordt gedacht aan nader onderzoek, het aanvragen van een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming of het doorlopen van de 'nee-tenzij procedure' voor NNN gebied.

2.2 Beschermde soorten

Bureaustudie

Er is een inventarisatie gedaan naar bestaande verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna, zoals opgenomen in de Wet natuurbescherming.

Ten aanzien van vogels zijn in de bureaustudie alleen soorten meegenomen die jaarrond zijn beschermd. Voor algemene broedvogels geldt de algemene verbodsbepaling dat nesten niet mogen worden vernietigd. Ook mogen vogels niet worden verstoord indien de storing van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort. Dit kan door werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd, uit te voeren buiten het broedseizoen. Door het nemen van deze maatregel is het niet nodig om alle vogelsoorten in beeld te hebben die mogelijk in het onderzoeksgebied kunnen broeden.

Voor de bureaustudie zijn de verspreidingsgegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij zijn gegevens van de afgelopen 5 jaar rond het plangebied geraadpleegd.

Voor het emplacement in het westelijke deel van het plangebied is door Ekoza in 2016 een oriënterend onderzoek uitgevoerd. De resultaten staan beschreven in dit rapport:

- Zandstra, A., 2016. Quickscan flora en fauna R-2AE001 Emplacement Amsterdam Westhaven. Ekoza, Arnhem.

Het zuidoostelijke deel (derde spoor) was ten tijde van de quickscan door Eloza nog geen onderdeel van de scope.

Voor het emplacement is het quickscan rapport van Ekoza gebruikt. Het zuidoostelijke deel van het plangebied (derde spoor) is door Movares onderzocht in 2017.

Oriënterend veldbezoek

Er is op 15 september 2017 door een ervaren veldecoloog een bezoek aan het plangebied gebracht. Hierbij is middels visuele inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren op en rond het plangebied.

De inspectie vond plaats zonder gebruik van hulpmiddelen (zoals boomcamera, batdetector, vallen). Tijdens de inspectie heeft ook een biotoopbeoordeling plaatsgevonden waarbij is gekeken naar aanwezige geschikte biotopen voor beschermde soorten.

Het oriënterend veldbezoek uitgevoerd door Movares heeft zich alleen gericht op het deel ten zuidoosten van het emplacement tot de aansluiting op het hoofdspoor. In 2016 is een quickscan uitgevoerd door Ekoza naar het emplacement. Het emplacement is daarom in dit rapport onderzocht aan de hand van de meest recente NDFD gegevens en het bestaande rapport van Ekoza.

Effectbepaling beschermde soorten

Op basis van de gegevens uit de bureaustudie en het oriënterende veldbezoek heeft een beoordeling plaatsgevonden van de effecten van de voorgenomen ingreep op de beschermde natuurwaarden in (de omgeving van) het plangebied.

Vervolgstappen

Op basis van de effectbepaling zijn de vervolgstappen vastgesteld. Hierbij is per soortgroep aangegeven of er een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is benodigd. Indien nodig wordt aangegeven of er eerst nog aanvullend veldonderzoek moet worden uitgevoerd. Indien nodig wordt aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen of te verzachten (mitigerende maatregelen).

3 Locatie en activiteiten

3.1 Locatie

Het plangebied bestaat uit twee delen (figuur 1). Ten eerste het emplacement in de westkant van het plangebied (rood omlijnd). Hier is al ecologisch onderzoek uitgevoerd door Ekoza in 2016. Het tweede deel (blauw omlijnd) is een recht stuk dubbelspoor waar een derde spoor aan toegevoegd zal worden (zuidoostelijke deel).

Figuur 1: topografische kaart van de plangebieden te Westhaven Amsterdam. Het rode gebied is het emplacement waar al een quickscan is uitgevoerd door Ekoza (2016). Het blauwomlijnde gebied is op 15 september 2017 bezocht door een ecooloog van Movares.

Foto 1 en 2 geven een impressie van het plangebied.

Foto 1: Impressie foto van het emplacement.(bron: quickscan Ekoza 2016)

Foto 2: Impressie foto van het oostelijke deel van het plangebied.

3.2 Activiteiten

Ter hoogte van het emplacement heeft Logitech B.V. een Functioneel Integraal Spoorontwerp (FIS) studie uitgevoerd. Er zal een nieuw opstel terrein voor reizigersmaterieel worden gerealiseerd. Hiervoor worden nieuwe sporen aangelegd en worden voorzieningen aangebracht zoals opstelplaatsen, dienstgebouwen, wasplaatsen en nieuwe windmolens.

In het zuidoostelijke deel van het plangebied zijn plannen voor een derde spoor en een tunnel onder het spoor door vanaf de Contactweg naar de Nieuwe Hemweg. Hiervoor zullen bomen en struiken gekapt moeten worden en zullen enkele sloten verplaatst worden.

Deze werkzaamheden kunnen effect hebben op de aanwezige flora en fauna.

Door de indienststelling van PHS Amsterdam zullen er meer treinen per uur gaan rijden over het spoornetwerk. Op het deel van het spoor waar het plangebied zich bevindt zullen geen extra treinen gaan rijden. De verandering beperkt zich tot een toename in de vorm van dagelijkse aan- en afvoer van reizigersmaterieel (begin en eind van de dagelijkse dienstregeling). Hierom worden in dit rapport alleen de effecten van de werkzaamheden en de fysieke aanpassingen aan het plangebied behandeld.

4 Beschermde gebieden

4.1 Aanwezigheid beschermde gebieden

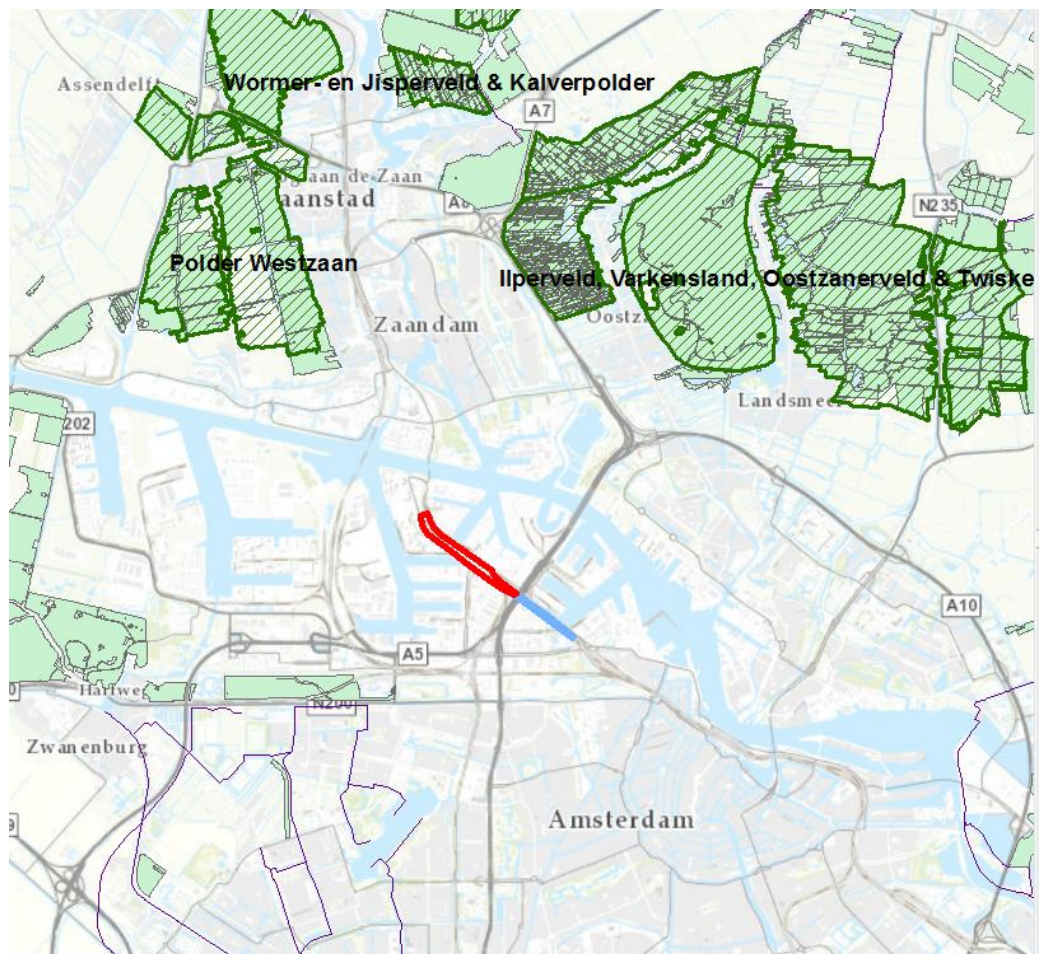
In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanwezigheid van beschermde natuurgebieden nabij het plangebied. Vervolgens wordt ingegaan op mogelijke effecten van de voorgenomen ingreep op deze gebieden.

Natura 2000 en NNN

In figuur 2 is de ligging van de beschermde gebieden in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Het plangebied ligt niet binnen een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Polder Westzaan' bevindt zich op een afstand van ongeveer 3,2 kilometer afstand (zie figuur 2).

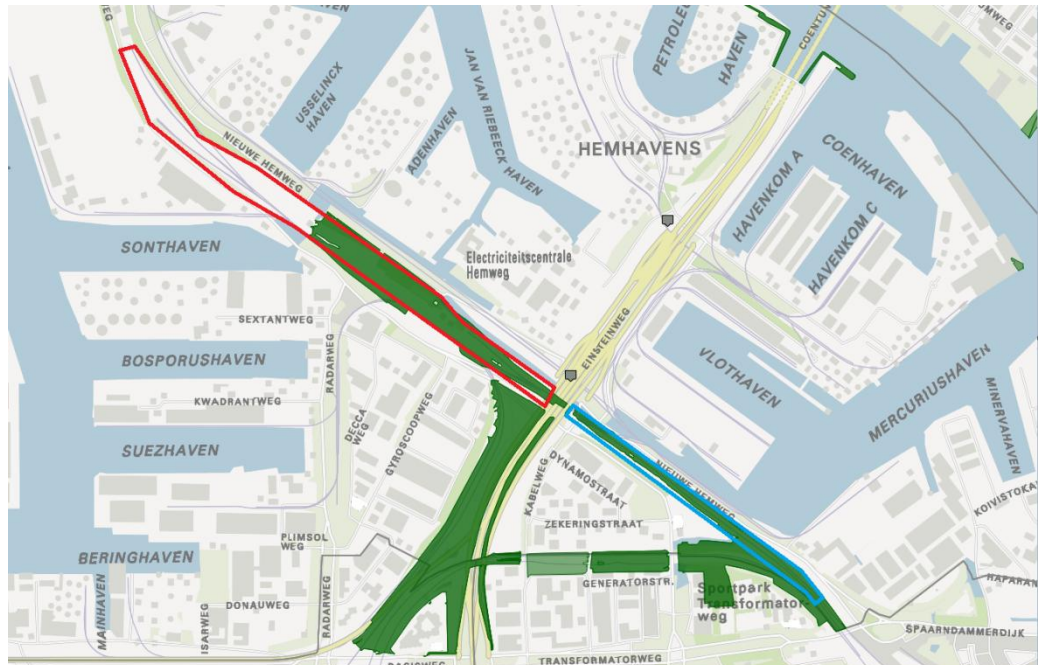
Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde gebied dat onderdeel uitmaakt van het NNN bevindt zich op een afstand van hemelsbreed ongeveer 2,7 kilometer (zie figuur 2).

Figuur 2: De ligging van het projectgebied (rode en blauwe lijnen) ten opzichte van de NNN (effen groen) en Natura 2000 (groen gearceerd). (Bron: provincie Noord-Holland, 31-01-2017).

Amsterdamse ecologische structuur

Het plangebied heeft voor een groot deel ruimtebeslag op de Amsterdamse ecologische structuur (zie figuur 3).

Figuur 3: De ligging van het projectgebied (rode en blauwe lijnen) ten opzichte van de Amsterdamse ecologische structuur. (gemeente Amsterdam – maps.amsterdam.nl)

Natura 2000-gebieden

Er vindt geen ruimtebeslag op een Natura 2000-gebied plaats. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Polder Westzaan' bevindt zich op een afstand van ongeveer 3,2 kilometer afstand.

Gezien de aard van de werkzaamheden, de ligging van het plangebied en de afstand tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied zijn negatieve effecten als gevolg van de fysieke aanpassingen in het plangebied op Natura 2000-gebieden uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland (voorheen: ecologische hoofdstructuur)

Er is geen ruimtebeslag op het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Gezien de aard van de werkzaamheden, de afstand tussen het plangebied en de NNN en de tussenliggende bebouwing worden indirecte negatieve effecten (zoals licht, geluid, trillingen) op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN gebied eveneens uitgesloten. Er is geen nadere NNN-toetsing benodigd.

Amsterdamse ecologische structuur

Het plangebied ligt voor een groot deel binnen de Amsterdamse ecologische structuur. Deze specifieke verbinding is bedoeld voor amfibieën, kleine zoogdieren, reptielen en vleermuizen (gemeente Amsterdam – maps.amsterdam.nl). Er dient contact opgenomen te worden met de gemeente Amsterdam om af te stemmen hoe om te gaan met dit ruimtebeslag.

5 Beschermden soorten

In dit hoofdstuk wordt per soortgroep aangegeven welke beschermde soorten er op basis van de bureaustudie en het oriënterend veldbezoek in en nabij het plangebied worden verwacht. Vervolgens wordt per soortgroep ingegaan op mogelijke effecten die door de werkzaamheden kunnen optreden. Tot slot wordt per soortgroep aangegeven welke vervolgstappen er nodig zijn (zoals maatregelen, nader onderzoek of aanvraag ontheffing). Het hoofdstuk eindigt met een overzicht van de soorten waar binnen het plangebied rekening mee moet worden gehouden.

5.1 Planten

Resultaten bureaustudie

Er zijn geen waarnemingen van beschermde soorten planten in (de omgeving van) het plangebied bekend.

De schubvaren is in de bureaustudie van Ekoza uit 2016 naar voren gekomen. Uit de NDFD gegevens van de afgelopen 5 jaar is deze soort echter niet meer naar voren gekomen.

Resultaten veldbezoek

Bij het veldonderzoek is gekeken naar het aanwezige biotoop en afgestorven plantdelen en kiemplanten. Het onderzoek op het emplacement door Ekoza is uitgevoerd in de optimale periode voor het waarnemen van beschermde planten. Het zuidoostelijke deel is buiten deze periode op 15 september 2017 door Movares onderzocht. Het biotoop in het plangebied is te typeren als braakliggend terrein (emplacement) en verruigde vegetatie in het zuid oostelijke deel.

Emplacement

In het plangebied ter hoogte van het emplacement is de grote kaardebol in grote aantallen aangetroffen en een pol wilde marjolein. De grote kaardebol en wilde marjolein waren beschermd onder de Flora en Fauna wet, maar niet meer onder de Wet natuurbescherming (Wn). Er zijn geen door de Wn beschermde soorten vaatplanten waargenomen tijdens het veldbezoek in 2016 door Ekoza. Vanwege de gunstige tijd van het veldbezoek door Ekoza worden ook geen vaatplanten verwacht die worden beschermd door de Wn.

Zuidoostelijke deel

In het oostelijke deel van het plangebied is ruige vegetatie aangetroffen. Soorten als riet, akkerwinde en teunisbloem zijn dominant. Aan de zijde van de Contactweg is hogere vegetatie met diverse soorten bomen en struiken. Er zijn echter geen beschermde soorten aangetroffen en deze worden ook niet verwacht vanwege de ruige aard van de bestaande vegetatie.

Effectbespreking

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde planten aangetroffen. Deze worden op basis van het aanwezige biotoop ook niet verwacht. Negatieve effecten op beschermde plantensoorten worden uitgesloten.

Vervolgstappen

Er zijn voor planten geen vervolgstappen nodig.

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het onderzoekgebied bekend zijn.

Tabel 1: vogels met een jaarrond beschermd nest die in de omgeving van het plangebied voorkomen (bron: NDFP).

Soort	Categorie Wn
Ooievaar	V
Slechtvalk	V
Buizerd	V
Huismus	V
Gierzwaluw	V

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wn): H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wn), V = vogels (artikel 3.1 Wn), Andere = andere soorten beschermd volgens WN (artikel 3.10 Wn). Andere = soorten waarvoor binnen de betreffende provincie een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.*

Resultaten veldbezoek

Er is veel opgaande vegetatie en oevervegetatie in het zuidoostelijke deel van het plangebied aanwezig die geschikt is als broedbiotoop voor algemene broedvogels. Dit geldt voor het zuidoostelijke deel van het plangebied. Ter hoogte van het emplacement zijn grote delen braakliggend of er ligt spoor. Hier worden geen broedvogels verwacht. Er zijn echter ook in dit deel enkele struiken en bomengroepen waar broedvogels verwacht worden.

Jaarrond beschermde nesten

Er is bij het emplacement door Ekoza één horst aangetroffen die mogelijk gebruikt worden door jaarrond beschermde soorten. Het rapport noemt namelijk: "In één van de grote wilgen op het terrein is een nest van een roofvogel waargenomen."

In het zuidoostelijke deel zijn twee horsten aangetroffen die mogelijk gebruikt worden door jaarrond beschermde soorten.

Ook is er in het zuid oostelijke deel van het plangebied een gebouw aanwezig waar huismussen onder de dakpannen kunnen broeden. De locaties in het zuidoostelijke deel staan aangegeven in figuur 4.

Figuur 4: Locaties van potentiële nesten van jaarrond beschermde vogels in het zuidoostelijke deel. Deze locaties zijn aangegeven met een groene asterisk en het huis is aangegeven met een groen vlak.

Effectbespreking

Binnen het projectgebied is geschikt broedbiotoop aanwezig. Indien binnen het broedseizoen vegetatie wordt verwijderd, bomen worden gekapt of water wordt gedempt kan het zijn dat hiermee nesten worden vernield of zodanig worden verstoord dat nesten verloren gaan.

Jaarrond beschermde nesten

Als het gebouw in het zuidoostelijke deel van het plangebied gesloopt wordt, kunnen mogelijk nesten van huismussen verstoord worden en verdwijnen. De horsten die aanwezig zijn verdwijnen wanneer de bomen worden gekapt. Als de bomen niet worden gekapt kunnen werkzaamheden die op een korte afstand uitgevoerd worden, leiden tot versterking van de vogels door geluid en trillingen waardoor dieren mogelijk hun nest verlaten. Dit is in strijd met de Wet natuurbescherming.

Vervolgstappen

Om effecten op broedende vogels te voorkomen dienen werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd, bomen worden gekapt of water wordt gedempt buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Deze loopt globaal van 15 maart tot 15 juli (15 augustus voor watervogels). Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, moet door een ter zake kundige worden gecontroleerd of er broedende vogels aanwezig zijn. Dit geldt ook voor de periode vlak voor of na het broedseizoen. Het gaat om een broedgeval, ongeacht de datum. Indien effecten op broedende vogels niet kunnen worden uitgesloten, mag er niet gewerkt worden.

Jaarrond beschermde nesten

Het gebouw in het zuidoostelijke deel van het plangebied dient onderzocht te worden op gebruik door huismussen als nestlocatie. Wanneer nesten aangetroffen worden dient het verlies van deze nestgelegenheid gecompenseerd te worden.

De horsten die aanwezig zijn in het plangebied dienen onderzocht te worden. Wanneer deze gebruikt worden door vogels met jaarrond beschermde nesten dienen compenserende en/of mitigerende maatregelen te worden getroffen.

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de beschermde grondgebonden zoogdieren weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het onderzoeksgebied bekend zijn.

Tabel 2: grondgebonden zoogdieren die in de omgeving van het plangebied voorkomen (bron: NDFF).

Soort	Categorie Wn Provincie Noord- Holland	Categorie Wn ministerie EZ (RVO)
Bosmuis	Ander*	Ander*
Huisspitsmuis	Ander*	Ander*
Vos	Ander*	Ander*
Konijn	Ander*	Ander*
Egel	Ander*	Ander*
Haas	Ander*	Ander*
Hermelijn	Ander	Ander*

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wn): H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wn), V = vogels (artikel 3.1 Wn), Ander = andere soorten beschermd volgens WN (artikel 3.10 Wn). Ander* = soorten waarvoor binnen de betreffende provincie een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.*

Enkele grondgebonden zoogdieren zijn wel algemeen vrijgesteld door het ministerie van EZ (RVO), maar niet door de provincie Noord-Holland. Om deze reden zijn de beschermingsvormen voor beide instanties aangegeven.

Uit de quickscan van Ekoza (2016) komt dat ook de bunzing is waargenomen in het plangebied. Echter is deze volgens de data in de NDFF in de afgelopen 5 jaar niet meer waargenomen in het plangebied.

Resultaten veldbezoek

De beplanting en bebouwing in het plangebied vormen mogelijk leefgebied voor enkele algemene zoogdiersoorten, zoals egel, bosmuis en huisspitsmuis. Dit zijn soorten die als beschermd zijn opgenomen in de Wet natuurbescherming, maar waarvoor binnen de provincie Noord-Holland en bij het ministerie van EZ (RVO) een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkeling.

In het zuid oostelijke deel van het plangebied is geschikt biotoop aanwezig voor de wezel. Wanneer er een ontheffing dan wel vergunning op grond van de Wn vereist is, is de minister van EZ, op grond van art. 1.3 van het Besluit natuurbescherming, het bevoegd gezag wanneer het een uitbreiding betreft van hoofdspoorwegen als bedoeld in de Spoorwegwet. De wezel is door het ministerie van EZ bij ruimtelijke ontwikkelingen algemeen vrijgesteld van ontheffingplicht. Wanneer de onderdoorgang die gepland is tussen de Contactweg en de Hemweg niet valt binnen ditzelfde project, kan het provinciale beleid gelden. Binnen dit beleid van de provincie Noord-Holland is de wezel niet vrijgesteld en zal er aanvullend onderzoek plaats moeten vinden.

Vanwege mogelijke effecten van de nieuwe onderdoorgang kiest ProRail ervoor het aanvullend onderzoek naar de wezel uit te voeren.

Op het emplacement wordt de wezel ook verwacht, en dit gebied is tevens ook groot genoeg voor de hermelijn en bunzing. Deze zijn alle drie algemeen vrijgesteld bij ruimtelijke ontwikkelingen door het ministerie van EZ (RVO).

Effectbespreking

Algemene grondgebonden zoogdieren kunnen door de werkzaamheden worden verstoord. Ook zal leefgebied verdwijnen. Dieren kunnen uitwijken naar de omgeving.

Vervolgstappen

Voor algemene soorten als egel en huisspitsmuis geldt een vrijstelling bij ruimtelijke projecten. Wel moet rekening worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11). Dit kan bijvoorbeeld door de werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd vanaf één kant uit te voeren zodat aanwezige dieren in de gelegenheid zijn om te vluchten.

Wanneer de onderdoorgang die gepland is tussen de Contactweg en de Hemweg niet valt binnen ditzelfde project kan het provinciale beleid gelden. Binnen dit beleid van de provincie Noord-Holland is de wezel niet vrijgesteld en zal er aanvullend onderzoek plaats moeten vinden.

5.4 Vleermuizen

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de soorten vleermuizen weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 3: Vleermuizen die in de omgeving van het plangebied voorkomen (bron: NDFP).

Soort	Categorie Wn
Meervleermuis	H
Gewone dwergvleermuis	H
Ruige dwergvleermuis	H
Watervleermuis	H
Laatvlieger	H

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wn): H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wn), V = vogels (artikel 3.1 Wn), Andere = andere soorten beschermd volgens WN (artikel 3.10 Wn). Andere*= soorten waarvoor binnen de betreffende provincie een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

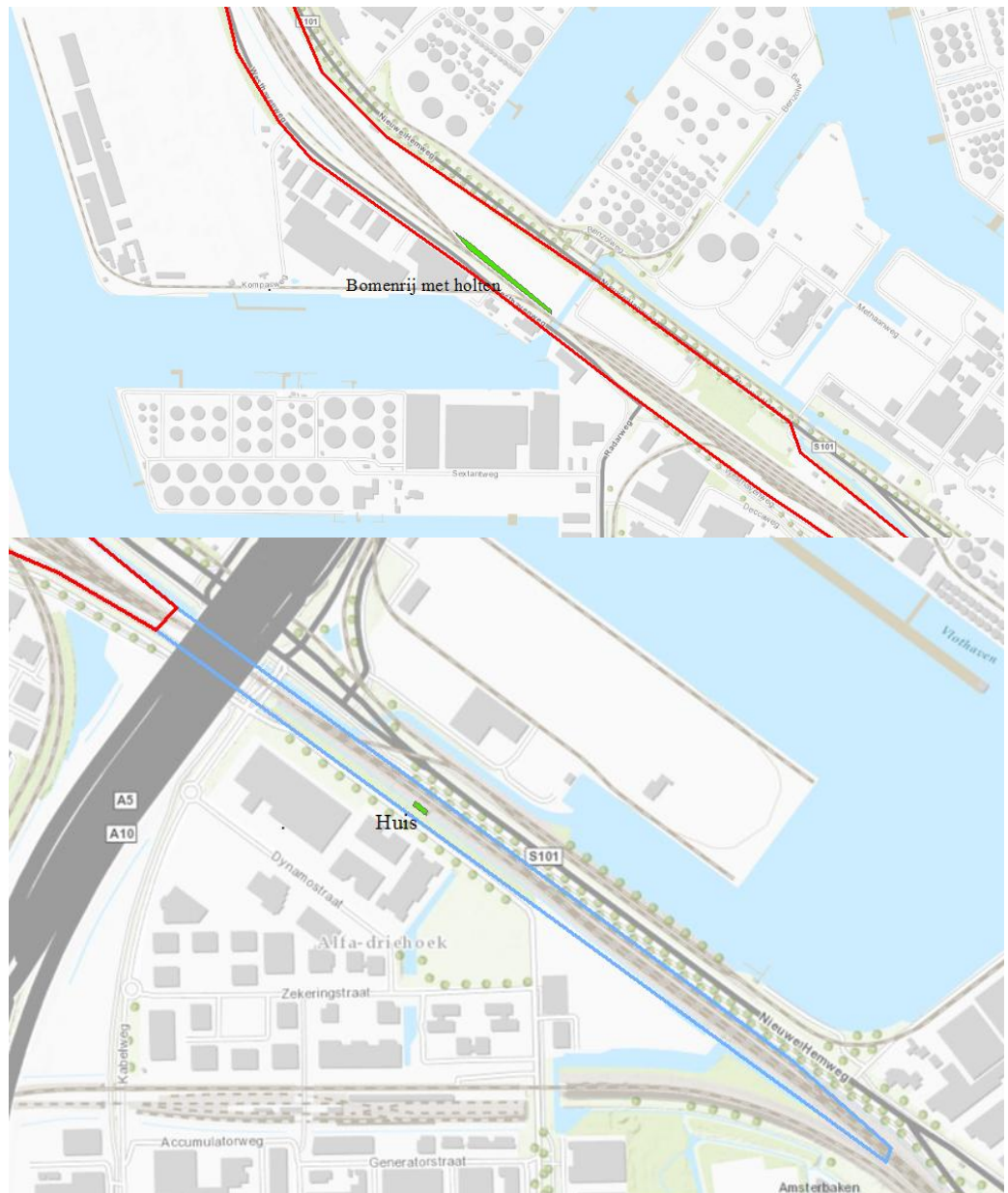
Het quickscan rapport van Ekoza 2016 geeft aan dat er ook rosse vleermuis voorkomt in de buurt van het plangebied. Deze is echter op 3 km afstand van het plangebied waargenomen. Dit zegt echter niet dat hij in het plangebied niet voor kan komen.

Resultaten veldbezoek

Verblijfplaatsen

In het plangebied ter hoogte van het emplacement zijn enkele bomen met holten en loshangende schors aangetroffen die als verblijfplaats voor vleermuizen kunnen dienen

(Ekoza 2016). In het zuidoostelijke deel van het plangebied is een gebouw met dakpannen die vleermuizen als verblijfplaats kunnen gebruiken. De locaties zijn weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 5a en b: Locaties van potentiële vleermuisverblijven (groen). Rood en blauw geven de planlocaties aan.

Vliegroutes

Enkele bomenrijen buiten het plangebied kunnen gebruikt worden als vliegroute door vleermuizen. Het gaat hierbij om de bomenrij langs de Nieuwe Hemweg, zowel ter hoogte van het zuidoostelijke deel als bij het emplacement.

Foerageergebieden

Het plangebied bestaat uit een groot open terrein met delen vegetatie. Dit is geschikt

als foerageergebied voor vleermuizen, maar niet optimaal. Er zijn in de omgeving genoeg alternatieven voor vleermuizen om te foerageren. Het plangebied is daarom niet cruciaal als foerageergebied.

Effectbespreking en vervolgstappen

De bomengroep bij het emplacement en het huis in het zuidoostelijke deel van het plangebied zijn potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen. Door de plannen zullen deze potentiële verblijfplaatsen verdwijnen. Er dient daarom onderzocht te worden of deze bomenrij en het huis gebruikt worden als verblijfplaats door vleermuizen.

Langs de Nieuwe Hemweg staat een bomenrij die als vliegroute kan dienen. Deze bomenrij ligt enkele meters naast het plangebied. Indien het werkterrein bij deze bomenrij komt te liggen dient rekening te worden gehouden met deze vliegroute. Dit kan door na zonsondergang en voor zonsopgang niet te werken bij deze bomenrij en ervoor te zorgen dat er geen obstakels blijven staan die de vliegroute kunnen blokkeren. Als dit niet mogelijk is, dient er aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd naar het gebruik van deze bomenrij als vliegroute.

5.5 Reptielen

Resultaten bureaustudie

Er zijn geen waarnemingen van beschermde soorten reptielen in (de omgeving van) het plangebied bekend.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen waargenomen. Op basis van de aanwezige biotoop en verspreiding worden deze ook niet in het plangebied verwacht.

Effectbespreking en vervolgstappen

Beschermde soorten reptielen worden niet in het plangebied verwacht. Negatieve effecten op deze soortgroep treden naar verwachting ook niet op.

Voor deze soortgroep zijn geen vervolgstappen benodigd.

5.6 Amfibieën

Resultaten bureaustudie

De volgende waarnemingen van beschermde soorten amfibieën zijn bekend.

Tabel 4: amfibieën die in de omgeving van het plangebied voorkomen (bron: NDDF).

Soort	Categorie Wn
Rugstreppad	H
Gewone pad	Andere*
Kleine watersalamander	Andere*
Bruine kikker	Andere*

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wn): H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wn), V = vogels (artikel 3.1 Wn), Andere = andere soorten beschermd volgens WN (artikel 3.10 Wn). Andere* = soorten waarvoor binnen de betreffende provincie een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

Resultaten veldbezoek

Er zijn enkele sloten aanwezig ter hoogte van het emplacement en een brede sloot parallel aan de Contactweg. In deze sloten kunnen algemeen vrijgestelde soorten voorkomen zoals gewone pad.

De streng beschermde rugstreepad kan voorkomen op het terrein van het emplacement. Dit is voor een deel braakliggend gebied en verder naar het noorden ligt binnen het gebied een zanddepot. Dit soort zanderige gebieden zijn geschikt als overwinteringsgebied voor de rugstreepad. Wanneer er water blijft staan in deze gebieden kunnen de rugstreepadden deze plasjes ook gebruiken als voortplantingswater. De brede sloot parallel aan de Contactweg is niet optimaal voor rugstreepad, maar het voorkomen van deze soort in deze sloot kan niet worden uitgesloten.

Effectbespreking en vervolgstappen

Het emplacement en de brede sloot parallel aan de Contactweg zijn geschikt als leefgebied voor de rugstreepad. Door het dempen van water en het verwijderen van biotoop door de herinrichting worden mogelijk voortplantingsplaatsen en overwinteringsplaatsen van deze strenger beschermde soort vernietigd. Er dient daarom aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden naar het voorkomen van deze soort binnen het plangebied.

De rugstreepad kan grote afstanden afleggen en kan dus tijdens de werkzaamheden in waterplassen terechtkomen binnen het plangebied. Deze waterplassen kunnen ontstaan doordat er regen valt op het braakliggende gebied. Doordat veel bouwzand aanwezig zal zijn is dit optimaal leefgebied voor de rugstreepad. Mits de rugstreepad niet reeds aanwezig is in het plangebied kan worden voorkomen dat de soort alsnog in het plangebied terecht komt door amfibieënschermen te plaatsen.

Voor soorten als gewone pad geldt een vrijstelling bij ruimtelijke projecten. Wel moet rekening worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11). Dit kan bijvoorbeeld door de werkzaamheden waarbij water wordt gedempt vanaf één kant uit te voeren zodat aanwezige dieren in de gelegenheid zijn om te vluchten.

5.7 Vissen

Resultaten bureaustudie

Er zijn geen waarnemingen van beschermde soorten vissen in (de omgeving van) het plangebied bekend.

Resultaten veldbezoek

Er zijn in het plangebied oppervlaktewateren aanwezig die geschikt zijn voor vissoorten die vrijgesteld zijn bij inrichtingsprojecten door de Wn. De brede sloot parallel aan de Contactweg is geschikt als biotoop voor de streng beschermde grote modderkruiper. De grote modderkruiper is echter in de wijde omgeving van het plangebied niet bekend (RAVON). Het is daarom erg onwaarschijnlijk dat deze soort in het plangebied voorkomt.

Effectbespreking en vervolgstappen

Binnen het plangebied worden algemeen vrijgestelde soorten vissen verwacht. Indien sloten moeten worden gedempt dient vanuit de zorgplicht rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van deze soorten. Dit kan bijvoorbeeld door de sloot te

dempen vanuit één kant zodat de vissen de kans krijgen om te vluchten. Er worden geen streng beschermde soorten verwacht en daarmee ook geen effecten. Er hoeft geen aanvullend onderzoek plaats te vinden naar vissen.

5.8 Ongewervelden

Resultaten bureaustudie

Er zijn geen waarnemingen van beschermde soorten ongewervelden in (de omgeving van) het plangebied bekend.

Resultaten veldbezoek

Er zijn geen waardplanten of geschikt biotoop voor waardplanten van streng beschermde vlinders aangetroffen. Ook is geen biotoop aanwezig voor streng beschermde libellen. De brede sloot parallel aan de Contactweg is geschikt als leefgebied voor de streng beschermde platte schijfhoren. Deze soort is echter in de wijde omtrek niet bekend (ANEMOON verspeidingsatlas). Het is daarom onwaarschijnlijk dat deze soort in het plangebied voorkomt.

Effectbespreking en vervolgstappen

Binnen het plangebied worden geen streng beschermde soorten ongewervelden verwacht. Negatieve effecten op ongewervelden zijn uitgesloten. Er zijn voor ongewervelden geen vervolgstappen benodigd.

5.9 Samenvatting

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de beschermde soorten waarmee op de planlocatie rekening moet worden gehouden. Dit is gebaseerd op bestaande gegevens en het veldbezoek.

Tabel 5: Beschermde soorten die binnen de planlocatie worden verwacht op basis van bestaande gegevens en het veldbezoek.

Soortgroep	Soorten	Categorie Wn	Emplacement	Zuid oostelijke deel
Vogels	Broedvogels algemeen	V	x	x
Jaarrond beschermde nesten	3 horsten van onbekende soort	V	x (1 horst)	x (2 horsten en gebouw)
Grondgebonden zoogdieren	Algemene soorten zoals: egel, mol en konijn.	Andere*	x	X
	Hermelijn, bunzing en wezel.**	Andere*	x	
	Wezel**	Andere*		X
Vleermuizen	Boombewonende soorten	H	x	
	Gebouwbewonende soorten	H		x
Amfibieën	Rugstreepad	H	x	x

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wn): H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wn), V = vogels (artikel 3.1 Wn), Andere = andere soorten beschermd volgens WN (artikel 3.10 Wn). Andere= soorten waarvoor binnen de betreffende provincie een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.*

***Hermelijn, bunzing en wezel zijn door de provincie Noord-Holland als niet vrijgestelde soorten aangewezen. Het ministerie van EZ (RVO) heeft deze wel vrijgesteld bij ruimtelijke ontwikkelingen.*

Uit de volgende soortgroepen zijn geen beschermde soorten aangetroffen of te verwachten:

- Planten
- Reptielen
- Vissen
- Ongewervelden.

6 Conclusies

In onderstaande paragrafen worden de conclusies en aanbevelingen uit de quickscan besproken.

6.1 Beschermd gebieden

Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet binnen een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Polder Westzaan' bevindt zich op een afstand van ongeveer 3,2 kilometer afstand. Gezien de aard van de werkzaamheden, de ligging van het plangebied en de afstand tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied zijn negatieve effecten op Natura 2000-gebieden uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland (voorheen: ecologische hoofdstructuur)

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde gebied dat onderdeel uitmaakt van het NNN bevindt zich op een afstand van hemelsbreed ongeveer 2,7 kilometer. Er is geen ruimtebeslag op het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Gezien de aard van de werkzaamheden, de afstand tussen het plangebied en de NNN en de tussenliggende bebouwing worden indirecte negatieve effecten (zoals licht, geluid, trillingen) eveneens uitgesloten.

Amsterdamse ecologische structuur

Het plangebied ligt voor een groot deel binnen de Amsterdamse ecologische structuur. Deze specifieke verbinding is bedoeld voor amfibieën, kleine zoogdieren, reptielen en vleermuizen (gemeente Amsterdam – maps.amsterdam.nl).

Vervolgstappen

Er is geen vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming benodigd. Ook is geen toestemming nodig voor werken in NNN-gebied.

Er dient wel contact opgenomen te worden met de gemeente Amsterdam over hoe om te gaan met het ruimtebeslag op de Amsterdamse ecologische structuur.

6.2 Beschermd soorten

Beschermden soorten

Binnen het plangebied is biotoop aangetroffen die geschikt is voor strenger beschermde soorten (Wn) waarvoor geen algemene vrijstelling geldt. Het gaat om soorten uit de volgende soortgroepen: broedvogels, vogels met jaarrond beschermde nesten, vleermuizen en amfibieën. In het geval de onderdoorgang van de Contactweg naar de Hemweg onder het provinciale beleid valt is ook biotoop aangetroffen voor streng beschermde grondgebonden zoogdieren aangetroffen, namelijk de wezel. Deze is niet algemeen vrijgesteld bij ruimtelijke ontwikkelingen door de provincie Noord-Holland.

Nader onderzoek en ontheffing Wet natuurbescherming

In onderstaande tabel is per soortgroep aangegeven of er nader onderzoek nodig is en mogelijk een ontheffing nodig is in het kader van de Wet natuurbescherming.

Tabel 6: conclusies en aanbevelingen m.b.t. beschermde soorten (Wet natuurbescherming)

	Aanwezig?	Nader onderzoek?	Ontheffing Wet natuurbescherming nodig?
Planten	Nee	Nee	Nee
Broedvogels	Ja	Nee	Nee mits verwijderen beplanting buiten broedseizoen
Vogels jaarrond beschermd	Ja (3 horsten en het huis aan de Contactweg)	Ja	Ja, indien de horsten of het huis gebruikt worden door vogels met jaarrond beschermde nesten en deze worden verwijderd of dusdanig worden verstoord dat dieren het nest verlaten.
Grondgebonden zoogdieren	Vrijgestelde soorten en wezel, hermelijn en bunzing	Nee, behalve wanneer de onderdoorgang van de Contactweg naar de Nieuwe Hemweg binnen het provinciale beleid valt. Op die locatie wordt wezel verwacht welke niet algemeen is vrijgesteld door de provincie Noord-Holland.	Nee, behalve wanneer de onderdoorgang van de Contactweg naar de Nieuwe Hemweg binnen het provinciale beleid valt en bij aanvullend onderzoek wezel wordt vastgesteld.
Vleermuizen vliegroutes/foerageergebied	Ja, in de directe omgeving	Nee, mits maatregelen worden getroffen om verstoring te voorkomen.	Nee, mits maatregelen worden getroffen om verstoring te voorkomen.
Vleermuizen verblijfplaatsen	Ja (bomen emplacement en huis Contactweg)	Ja	Ja, indien verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen in de bomen op het emplacement of in het huis aan de Contactweg
Reptielen	Nee	Nee	Nee
Amfibieën	Vrijgestelde soorten en rugstreeppad	Ja, zowel emplacement en zuidoostelijke deel (rugstreeppad)	Ja, indien rugstreeppadden worden aangetroffen binnen het plangebied.
Vissen	Nee	Nee	Nee
Ongewervelden	Nee	Nee	Nee

Maatregelen

Indien streng beschermde soorten aangetroffen worden binnen het plangebied dienen maatregelen te worden genomen om verlies van het leefgebied voor deze soorten te minimaliseren of te compenseren.

Om effecten op beschermde soorten zoveel mogelijk te voorkomen worden in ieder geval de volgende maatregelen voorgesteld:

- Om effecten op broedende vogels te voorkomen dienen werkzaamheden, waarbij bomen, struiken en nestkasten worden verwijderd, buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Voor het broedseizoen geldt geen vaste periode. Het verschilt per soort. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 juli. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, moet door een ter zake kundige worden gecontroleerd of er in de te verwijderen bomen, struiken en nestkasten broedende vogels aanwezig zijn. Indien effecten op broedende vogels niet kunnen worden uitgesloten mag er niet gewerkt worden.
- Om effecten op algemeen beschermde soorten kleine grondgebonden zoogdieren zoveel mogelijk te beperken dienen de werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd van één kant uit te worden uitgevoerd zodat aanwezige dieren de kans krijgen te vluchten. Dit valt onder de zorgplicht (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming).
- Mogelijk indirecte effecten als verstoring door licht kunnen voorkomen worden door tussen zonsopgang en zonsondergang te werken. Indien toch gebruik moet worden gemaakt van kunstlicht dient gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting. Hierbij dient lichtval op bomen, watergangen en gebouwen in de omgeving te worden vermeden om verstoring te voorkomen (o.a. van vleermuizen).
- Lings de Nieuwe Hemweg staat een bomenrij die als vliegroute kan dienen. Deze bomenrij ligt enkele meters naast het plangebied. Indien het werkteerrein bij deze bomenrij komt te liggen dient rekening te worden gehouden met deze vliegroute. Dit kan door na zonsondergang en voor zonsopgang niet te werken bij deze bomenrij en ervoor te zorgen dat er geen obstakels blijven staan die de vliegroute kunnen blokkeren. Als dit niet mogelijk is, dient er aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd naar het gebruik van deze bomenrij als vliegroute.
- Binnen het plangebied worden algemeen vrijgestelde soorten vissen verwacht. Indien sloten moeten worden gedempt dient vanuit de zorgplicht rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van deze soorten. Dit kan bijvoorbeeld door de sloot te dempen vanuit één kant zodat de vissen de kans krijgen om te vluchten.
- Er dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van de rugstreeppad in de omgeving door bijvoorbeeld amfibieënschermen te plaatsen en tijdens de werkzaamheden ervoor te zorgen dat er geen plassen water blijven staan.

7 Bronnen

- Zandstra, A., 2016. Quicksan flora en fauna R-2AE001 Emplacement Amsterdam Westhaven. Ekoza, Arnhem.

Bijlage I Wet en regelgeving

In deze bijlage staat een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving en het beleidskader.

Wet natuurbescherming (WN)

De Wet natuurbescherming (Wn) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet vervangt de Natuurbeschermingswet 1998, Flora- en faunawet en de Boswet. Veel verantwoordelijkheden en bevoegdheden gaan naar de provincies. Er zijn hierop wel uitzonderingen waarvoor het ministerie van EZ bevoegd gezag blijft. Dit betreft onder andere de aanleg, uitbreiding en, voor zover van toepassing, inrichting, alsmede wijziging, gebruik, beheer en onderhoud van hoofdwegen en hoofdvaarwegen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Tracéwet en hoofdspoorwegen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Spoorwegwet.

Gemeenten hebben een loketfunctie. Het is mogelijk om een natuurvergunning ‘aan te haken’ bij de omgevingsvergunning, maar dit hoeft niet.

Gebiedsbescherming

Ten aanzien van de gebiedsbescherming van de Natuurbeschermingswet 1998 zijn er geen grote wijzigingen in de nieuwe Wet natuurbescherming. Wel komt de aanwijzing van Beschermd Natuurmonumenten te vervallen, evenals de doelstellingen die al geformuleerd zijn voor bestaande Beschermd Natuurmonumenten.

De gebiedsbescherming is vastgelegd in artikel 2.1 tot en met 2.11 van de Wet natuurbescherming. Hierin wordt de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die betrekking hebben op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingsdoelstellingen beschrijven voor de voor het gebied aangewezen habitattypen en soorten of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van EZ.

Voortoets en Passende beoordeling

Bij plannen in, of in de nabijheid (externe werking) van, een Natura 2000-gebied dienen de initiatiefnemers in een oriënterende fase (voortoets) te onderzoeken of het plan een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied kan hebben. Met externe werking wordt bedoeld dat ook activiteiten buiten het gebied de natuurwaarden in het gebied kunnen beïnvloeden. Indien na dit onderzoek niet kan worden uitgesloten dat de activiteit een significant negatief effect heeft, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd dan in de oriënterende fase in kaart te brengen wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. Daarbij dienen ook, indien noodzakelijk, de mitigerende maatregelen te worden betrokken. Deze analyse heet een ‘passende beoordeling’. Het bevoegd gezag toetst de passende beoordeling. Wanneer uit de passende beoordeling alsnog de zekerheid wordt

verkregen dat de activiteit niet leidt tot significant negatieve effecten, kan de activiteit doorgang vinden. Wanneer uit de voortoets blijkt dat er wel kans is op een negatief effect, maar dit als niet significant kan worden gezien, kan eveneens, op basis van een verslechteringstoets toestemming voor het uitvoeren van de activiteit worden verleend. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significante negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, kan het project alleen doorgang vinden op grond van de “ADC-criteria”.

Dit betekent dat:

- A – alternatieve oplossingen voor het plan ontbreken;
- D – er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn, en
- C – de initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

Zorgplicht

Binnen de kaders van de Wet natuurbescherming is de Zorgplichtbepaling (artikel 1.11) van toepassing. Deze zorgplicht houdt o.a. in dat als een activiteit wordt ondernomen waarvan kan worden vermoed dat deze nadelig kan zijn voor de natuurwaarden van het gebied, deze activiteit niet plaats mag vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen te voorkomen of te beperken.

Programmatische Aanpak Stikstofdepositie (PAS)

De Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) welke per 1 juli 2015 van kracht is geworden, is onveranderd opgenomen in het Besluit natuurbescherming. Stikstofdepositie vormde jarenlang een knelpunt bij de besluitvorming over plannen en projecten, omdat in veel Natura 2000-gebieden overbelasting van stikstofdepositie een probleem is voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor de, voor stikstof gevoelige, natuur in die gebieden. Het PAS beoogt een oplossing te bieden voor dit probleem. Het doel is het beschermen en ontwikkelen van kwetsbare, voor stikstof gevoelige natuur, terwijl tegelijkertijd economische ontwikkelingen mogelijk blijven. Het programma bevat hiertoe maatregelen die leiden tot een afname van stikstofdepositie (bronmaatregelen) en maatregelen die leiden tot een versterking van de natuurwaarden in de Natura 2000-gebieden (herstelmaatregelen). Het PAS is, inclusief de depositieruimte die binnen het programma beschikbaar is, in zijn geheel passend beoordeeld. De gebiedsanalyses, die onderdeel uitmaken van het programma, vormen de onderbouwing van de passende beoordeling op gebiedsniveau.

Voor vergunningaanvragen en verlening wordt gebruik gemaakt van het rekeninstrument AERIUS. De depositieruimte is alle ruimte die beschikbaar is voor economische ontwikkelingen. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen projecten en handelingen die niet toestemmingsplichtig zijn en projecten waarvoor wel een vergunning vereist is. De eerste categorie bestaat uit autonome ontwikkelingen, zoals toename van bevolking of wegverkeer, en uit projecten die tussen 0,05 en 1 mol per hectare per jaar stikstofdepositie in een Natura 2000-gebied veroorzaken. Voor deze laatste groep bestaat een meldingsplicht. De tweede categorie activiteiten valt uiteen in prioritaire projecten (segment 1) en overige projecten en handelingen (segment 2). Prioritaire projecten zijn door het Rijk of de provincies aangemerkt als projecten van nationaal of provinciaal maatschappelijk belang. De verdeling van de depositieruimte over de vier delen is een bestuurlijke keuze van Rijk en provincies.

Soortbescherming

Ten aanzien van beschermde soorten vervalt ten opzichte van de Flora- en faunawet voor een aantal soorten de bescherming, terwijl er ook ‘nieuwe soorten’ op de soortenlijsten zijn opgenomen. De Wet natuurbescherming maakt onderscheid tussen:

- 1) soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wn);
- 2) soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wn);
- 3) ‘andere soorten’ (artikel 3.10 Wn).

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wn)

Het beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn is vastgelegd in artikel 3.1.

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het is mogelijk om ontheffing aan te vragen voor de verbodsbepalingen. Deze aanvraag wordt getoetst op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Vogelrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 1: ‘in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid’;
- Er is geen verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en/of Bonn (artikel 3.5 Wn)

Deze categorie bestaat uit Europees beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.5:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Onder de Wet natuurbescherming geldt dat het voor streng beschermde soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 mogelijk is om bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Hierbij geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 3.5. Het bij ruimtelijke ontwikkelingen ook voor deze soorten kunnen werken met een goedgekeurde gedragscode is een belangrijk verschil met de Flora- en faunawet (geldig tot en met 31 december 2016).

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming bij overtreding van de verbodsbepalingen een vergunning worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Habitatrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 3: ‘in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten’;
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten (artikel 3.10 Wn)

De categorie ‘andere soorten’ bestaat uit soorten zoals opgenomen in bijlage A en B van de wettekst. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.10:

Het is verboden:

- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten uit de categorie ‘andere soorten’ van de Wet natuurbescherming bij overtreding van de verbodsbepalingen een vergunning worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang h ‘in het algemeen belang’;
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Algemeen vrijgestelde soorten

Voor soorten van de categorie ‘andere soorten’ (bijlage A en B van de wettekst) kan een vrijstellingsregeling gelden, die per provincie anders kan worden ingestoken. De meeste provincies en het ministerie van EZ hebben ‘tabel 1 soorten’ van de oude Flora- en faunawet opnieuw vrijgesteld bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dit zijn 19 soorten zoogdieren en 5 soorten amfibieën.

Bovengenoemde soorten zijn bij ruimtelijke projecten algemeen vrijgesteld van vergunningplicht. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11 Wet natuurbescherming). Deze zorgplicht houdt in dat een ieder nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moet voorkomen.

Beleid provincies

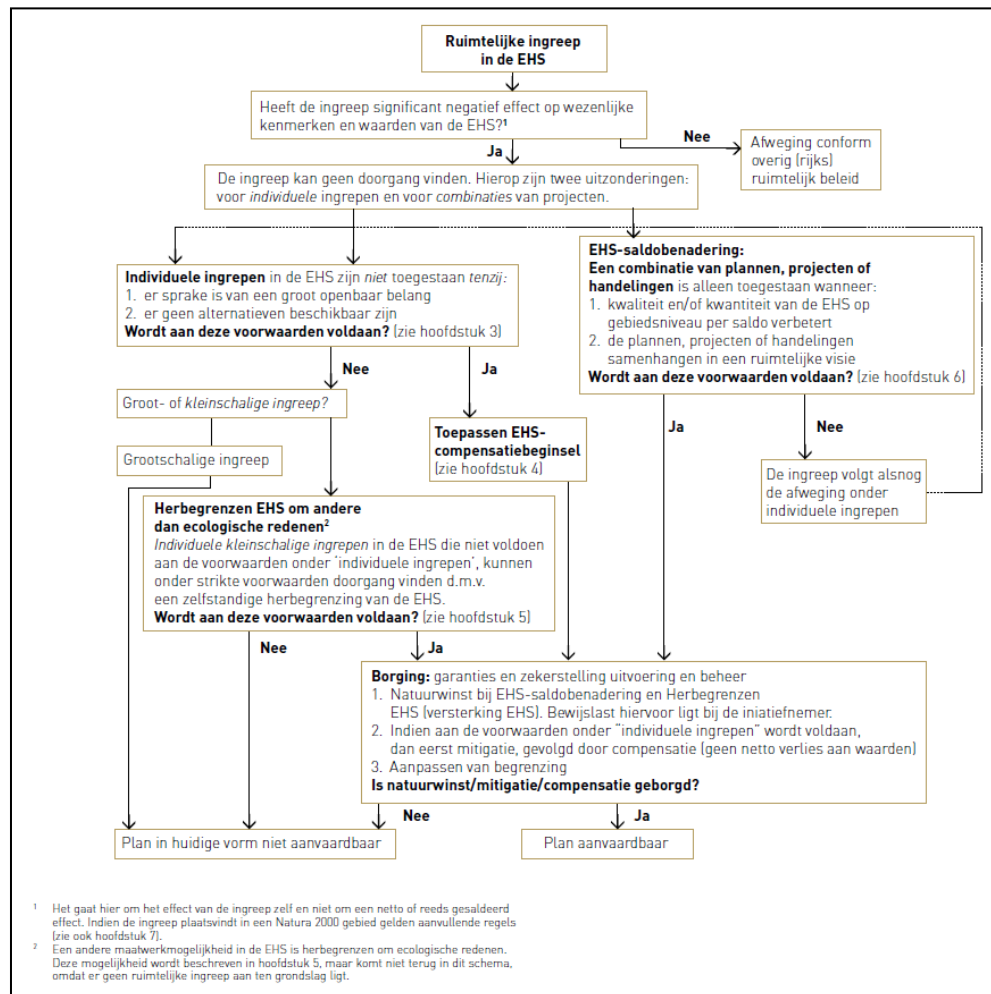
Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk (de voormalige Ecologische Hoofdstructuur) van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van het Natuurnetwerk Nederland is vastgelegd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De rijksoverheid heeft de bruto begrenzing van het NNN vastgesteld, de provincies zijn bevoegd om dit netto te begrenzen. De SVIR vervangt verschillende rijksbeleidsstukken zoals de Nota Ruimte en de Nota Mobiliteit. De juridische borging van de nationale ruimtelijke belangen die in de SVIR worden aangewezen vindt plaats via het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Via het Barro werkt het rijksbeleid door naar de ruimtelijke verordeningen van de provincies. Het NNN is de opvolger van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) sinds de afsluiting van het Natuurpact tussen Rijk en de provincies.

Nee-tenzij principe

Voor het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat nieuwe plannen of projecten niet zijn toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële) waarden en kenmerken van het NNN significant aantasten. Uitzonderingen hierop zijn wanneer sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij het NNN geen sprake is van externe werking.

Het Rijk en de provincies hebben spelregels afgesproken over wat wel en niet kan omtrent het NNN. Hieronder staat het beslisschema uit de brochure “Spelregels EHS” [ministeries LNV en VROM en de provincies] weergegeven.

Figuur 1: Stroomschema ruimtelijke ingrepen in de EHS (tegenwoordig het NNN)

Het NNN is planologisch beschermd in de Provinciale Structuurvisies en Verordeningen. In de Verordening staat aangegeven aan welke voorwaarden bij ruimtelijke ingrepen in en langs het NNN moet worden voldaan. Ook is het compensatiebeleid bij aantastingen van het Natuurnetwerk Nederland hierin opgenomen.

Colofon

Opdrachtgever ProRail B.V.

Uitgave Movares Nederland B.V.

Divisie Ruimte, Mobiliteit en Infra
Afdeling Planontwikkeling en Bouwprocessen:Omgeving en Conditionering

Daalseplein 100
3511SX Utrecht

Telefoon 0612836831

Ondertekenaar Dolf van der Gaag
Adviseur Ecologie

Projectnummer RM005096

Kenmerk B85-DGA-KA-1700030

© 2017, Movares Nederland B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Movares Nederland B.V.